Lieta Nr. A42371306
A1882-07/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 3.oktobris

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V.Poķis,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *J.N.* (turpmāk - Pieteicējs) pieteikuma par Madonas pilsētas domes Administratīvās komisijas (turpmāk –Atbildētājs) 2006.gada 23.marta lēmuma Nr.D20 28 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 3.februārī Madonas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas inspektors Gatis Kušķis sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu PA023098 par *J.N.* Administratīvo pārkāpumu kodeksa 173.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu.

[2] 2006.gada 23.martā Madonas pilsētas domes Administratīvā komisija pieņēma lēmumu Nr.D20 28 par Pieteicēja sodīšanu pamatojoties ar Administratīvo pārkāpumu kodeksa 173.panta pirmās daļas normām (turpmāk – Lēmums).

[3] 2006.gada 18.aprīlī Pieteicējs iesniedzis pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt Lēmumu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[3.1] Administratīvo pārkāpumu kodeksa 173.panta pirmās daļa paredz atbildību par nepilngadīgo bērnu audzināšanas un izglītošanas pienākumu nepildīšanu, ko izdarījuši vecāki vai personas, kas viņus aizstāj;

[3.2.] Lēmumā Nr.D20 28 norādītā *L.Ķ.* ir Pieteicēja mazmeita, taču tā nekad nav tikusi nodota Pieteicēja aprūpē vai aizgādnībā Civillikuma izpratnē. Viņai ir vecāki (tēvs un māte), kuru apgādībā un aizgādnībā viņa atrodas. *L.Ķ.* nedzīvo pie Pieteicēja;

[3.3.] Pieteicēja mazmeita mēdz ienākt Pieteicēja dzīvesvietā, kā arī naktsmītne tai nekad nav tikusi liegta. Par to, ka viņa nav apmeklējusi skolu, *L.Ķ.* Pieteicēju nav informējusi, kā arī neinformē, kurp dodas.

[4] Paskaidrojumā tiesai Atbildētājs pieteikumu neatzīst un norāda turpmāk minēto:

[4.1.] 2006.gada 14.martā Atbildētājs saņēma administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA023098, ko Pieteicējam sastādīja Madonas rajona policijas pārvalde. Šim sastādītajam protokolam pielikumā klāt pievienoti *L.Ķ.* un *J.N.* paskaidrojumi, kur abos norādītā adrese ir Madona, */dzēsta adrese/*, no kā secināms, ka mazmeita *L.* dzīvo pie *J.N.*. Tāpat arī 2006.gada 17.februāra nepilngadīgā paskaidrojumā *L.Ķ.* norāda, ka pie vecmammas Madonā, */dzēsta adrese/* dzīvo jau kopš bērnības. Tāpēc Pieteicēja apgalvojums par to, ka mazmeita mēdzot tikai ienākt nav pamatots.

[4.2.] Tā kā Pieteicēja mazmeita *L.*, jau kopš bērnības dzīvo pie vecvecākiem Madonā, */dzēsta adrese/* un kā pats prasības Pieteicējs 03.03.2006. paskaidrojumā Nr.PA023098 norādīja, ka *L.* māte par meitu neinteresējas, tad *J.N.* tika uzskatīts par personu, kas aizstāj vecākus un viņam tika sastādīts protokols par pārkāpumu, kas paredzēts Administratīvo pārkāpumu kodeksa 173.panta pirmajā daļā.

[5] Uz tiesas sēdi Pieteicējs un Atbildētājs nav ieradušies. Tiesa konstatē, ka puses bija informētas par tiesas sēdi likumā noteiktajā kārtībā. Pieteicējs par neierašanās iemesliem tiesu nav informējis. Atbildētājs 2007.gada 26.septembrī nosūtījis tiesai lūgumu skatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes, norādot, ka pieteikumu neatzīst, pamatojoties ar rakstveida paskaidrojumā minētiem argumentiem.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 214.panta pirmo daļu, 268.pantu un 269.pantu tiesa atzīst, ka lietu var skatīt bez Pieteicēja un Atbildētāja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[7] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 9.panta pirmo daļu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

[8] Pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 173.panta pirmajā daļā un tam piemērots administratīvais sods - brīdinājums. Atbilstoši norādītajai tiesību normai, par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu

vecākiem vai personām, kas viņus aizstāj, izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz divdesmit pieciem latiem.

[9] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi:

[9.1] 2006.gada 3.februārī Madonas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas inspektors Gatis Kušķis sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu PA023098, ar kuru konstatēja, ka laika posmā no 2006.gada 6. līdz 14.februārim *J.N.* mazmeita *L.Ķ.* neattaisnoti neapmeklē Cesvaines internātskolas 8.klasi. Secināts, ka *J.N.* nepilda bērnu aprūpes pienākumus (*lietas 14.lapa*).

[9.2] 2006.gada 17.februārī Gulbenes rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas inspektore V.Logina pieņēma *L.Ķ.* paskaidrojumu. Paskaidrojumā norādīts, ka *L.Ķ.* Cesvaines internātskolā nav bijusi laika posmā no 2006.gada 6.-17.februārim, jo 2006.gada 6.februārī auklēja *M.N.* dēlu, taču no 2006.gada 7.februāra līdz 17.februārim dzīvoja pie *R.D.* Gulbenē, un abas uz skolu negāja (*lietas 11.lapa*).

[9.3] 2006.gada 3.martā Madonas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas inspektors G.Kušķis pieņēma *J.N.* paskaidrojumu. Paskaidrojumā norādīts, ka *J.N.* faktu, ka mazmeita *L.Ķ.* neapmeklē skolu no 2006.gada 6.-17.februārim, nav zinājis. Pieteicējs domāja, ka *L.Ķ.* atrodas skolā (*lietas 15.lapa*).

[9.4] 2006.gada 3.martā Madonas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas inspektors G.Kušķis pieņēma *L.Ķ.* paskaidrojumu. Paskaidrojumā norādīts, ka laika posmā no 2006.gada 6.februāra līdz 17.februārim uz skolu *L.Ķ.* negāja, jo bija aizbraukusi uz Gulbeni pie draudzenes un pietrūka naudas, lai atbrauktu atpakaļ (*lietas 16.lapa*).

[9.5] 2006.gada 23.martā Madonas pilsētas domes Administratīvā komisija pieņēma Lēmumu par Pieteicēja sodīšanu par LAPK 173.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu, uzliekot sodu – brīdinājumu (*lietas 4.lapa*).

[10] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka *L.Ķ.* nav atradusies Cesvaines internātskolā laika posmā no 2006.gada 6.-17.februārim. Lietā ir strīds vai Pieteicējs ir subjekts, kurām jāpiemēro likumā noteiktais administratīvais sods.

[11] Saskaņā ar LAPK 9.pantu, par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Lai piemērotu administratīvo sodu, ir jākonstatē vai persona ir vainojama izdarītā pārkāpumā.

[12] Tiesa konstatē, ka Atbildētājs Lēmumā pie atbildības ir saucis Pieteicēju par to, ka mazmeita ir neattaisnoti neapmeklējusi Cesvaines internātskolu.

Atbildētājs Lēmumā norādījis, ka pie atbildības saucams Pieteicējs, jo viņš faktiski veic audzināšanas pienākumus.

[13] Saskaņā ar LAPK 173.panta pirmo daļu, pie administratīvās atbildības var saukt nepilngadīgās personas vecākus vai personas, kas viņus aizstāj. Tiesa konstatē, ka likumdevējs normā ir noteicis subjektu loku, kas var tikt saukts pie administratīvās atbildības, neparedzot iespēju uzskaitījumu paplašināt.

[14] Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo līdz ceturto daļu, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Minētā likuma 224.pants paredz, [..] ja pēc tiesas sprieduma vai kāda cita no pašu gribas neatkarīga iemesla dēļ abi vecāki zaudē aizgādības tiesības, bērnam nodibināma aizbildnība, bet, ja tās zaudē tikai viens vecāks, aizbildnība nodibināma gadījumos, kad tas nepieciešams bērna interesēs.

Izvērtējot minētās normas kopsakarā, tiesa uzskata, ka primāri par bērna aprūpi ir atbildīgi vecāki. Un tikai gadījumā, ja abi vecākiem nevar vai nav spējīgi par bērnu rūpēties, ar tiesas spriedumu aizbildnība par nepilngadīgo bērnu tiek noteikta citai personai. Apstāklis, ka nepilngadīgais bērns uzturas pie kādas personas, nerada šai personai tiesisku statusu, kas būtu pielīdzināms vecāku vai aizbildņu statusam.

[15] Tiesa konstatē, ka saskaņā ar izdruku no Iedzīvotāju un ārvalstnieku reģistra, nepilngadīgai personai - *L.Ķ.* - ir vecāki – *V.Ķ.* un *J.Ķ.*.

Tāpat tiesa konstatē, ka vecāku aizgādnība pār *L.Ķ.* nav izbeigta, līdz ar to tiesa secina, ka šajā gadījumā administratīvā pārkāpuma subjekts nav Pieteicējs, bet gan *L.Ķ.* vecāki.

[16] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Pieteicējs nepamatoti saukts pie administratīvās atbildības un sodīts par LAPK 173.panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta 3.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt *J.N.* pieteikumu par Madonas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 23.marta lēmuma Nr.D20 28 atcelšanu.

Atcelt Madonas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2006.gada 23.marta lēmumu Nr.D20 28 un izbeigt administratīvo pārkāpuma lietu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis V.Poķis